

Europa Donna
Slovakia
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

Ja som už bola: Aby zdravé ženy ostali zdravými aj v Poprade

Tlačová správa, 26. september 2023

Osvetový projekt „Ja som už bola“ zameraný na odstránenie psychologických bariér skrínigovej mamografie na Slovensku pokračuje udelením ocenenia patientskych združení OZ Amazonky, Europa Donna Slovakia a Ružovej stužky n. f. preverenému skrínigovému mamografickému pracovisku v Nemocnici Poprad. Podpora prevencie a včasného odhalenia ochorenia je dôležitou súčasťou boja s rakovinou prsníka. Projekt je finančne podporený Národným onkologickým inštitútom zo zdrojov Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Skrínigová mamografia môže byť vykonávaná iba na preverených skrínigových mamografických pracoviskách, ktoré spĺňajú prísne požiadavky. Ide o certifikované pracoviská, ktoré odporučila Komisia Ministerstva zdravotníctva SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne. Už 22 preverených skrínigových mamografických pracovísk v 18 mestách prešlo jej kontrolou s pozitívnym výsledkom. Osem z nich bolo symbolicky ocenených v rámci projektu „Ja som už bola“, ktorého cieľom je inšpirovať ženy k tomu, aby sa nebáli absolvovať skrínigové mamografické vyšetrenie.

Ženy skoro v každom kraji na Slovensku tak majú možnosť absolvovať skrínigové mamografické vyšetrenie prsníkov v niektorom z najmodernejších preverených skrínigových mamografických pracovísk vysokokvalitným mamografickým prístrojom aj s doplnením ďalších potrebných vyšetrení a oznámením výsledku osobne, ihneď, vrátane možnosti konzultácie s lekárom o ďalšom postupe zdravotnej starostlivosti v prípade potreby.

Europa Donna
Slovakia
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

Mamografia zachraňuje životy

Skríningová mamografia v Spojených štátoch, Európe a Veľkej Británii za posledných 30 rokov znížila úmrtnosť na rakovinu prsníka o 40 %. Na Slovensku tomuto ochoreniu ročne podľahne 900 žien.

Celoplošný organizovaný skríningový program karcinómu prsníka (tzv. mamografický skríning) sa začal v septembri 2019 aktívnym pozývaním asymptomatických žien vo veku 50 - 69 rokov. Tieto ženy pozývajú ich zdravotné poisťovne podľa presne stanovených kritérií.

Nárok na bezplatné skríningové mamografické vyšetrenie má ročne na Slovensku viac ako 360 000 žien. V roku 2022 absolvovalo na preverených skríningových mamografických pracoviskách skríningovú mamografiu 45 773 žien, čo je 12,7 % cieľovej populácie žien. Diagnostikovaných bolo 252 karcinómov prsníka. Najvyššia účasť na skríningovom mamografickom vyšetrení bola zaznamenaná v roku 2022 na západnom Slovensku (18,6 %), najnižšia na východnom Slovensku (8,1 %). Odborníci pripisujú toto nízke číslo nedostatočnej starostlivosti žien o vlastné zdravie, ale aj neopodstatnenému strachu z mamografického vyšetrenia. *„Cieľom mamografického skríningu, to znamená včasného zistenia najmenších ložísk onkoochorenia prsníka skríningovou mamografiou, je aspoň 70 % účasť žien vo veku 50 – 69 na skríningovom mamografickom vyšetrení. Takáto účasť by zabezpečila zníženie úmrtnosti na rakovinu prsníka na Slovensku o 30 %, a zachránila by 300 životov ročne,“* hovorí **MVDr. Jana Trautenberger-Ricová** z Národného onkologického inštitútu.

Aká je realita na Slovensku?

„Ženy by sa nemali báť skríningového mamografického vyšetrenia pod dohľadom lekára a za využitia tej najmodernejšej techniky. Mali by mať obavy z nedôsledného sledovania vlastného zdravia. Každá žena si musí uvedomiť, že zdravie sa začína v jej vlastných rukách, a jej správanie sa je vzorom aj pre jej vlastné deti a vnúčatá. Pravidelné vykonávanie nielen samovyšetrenia, ale aj skríningové mamografické vyšetrenie každé dva roky totiž dokážu odhaliť včasné štádia rakoviny, ktoré sú veľmi dobre liečiteľné, a zachránia mnohým roky

Europa Donna
Slovakia
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

kvalitného života," hovorí **MUDr. Alena Kállayová** z Ružovej stužky a dodáva, že výhodou mamografického vyšetrenia je, že dokáže odhaliť ochorenie už o 3 – 5 rokov skôr, než by ložisko odhalilo bežné vyšetrenie u gynekológa pohľadom a pohmatom.

„Ja som už bola“ v Poprade

Osvetový projekt „Ja som už bola“, ktorý organizuje OZ Amazonky – člen medzinárodnej organizácie Europa Donna a Ružová stužka, n.f., upozorňuje na potrebu včasného zistenia onkologického ochorenia prsníka a má za cieľ prispieť k búraniu mýtov súvisiacich s týmto ochorením. Je to ochorenie ako každé iné a dá sa liečiť aj vyliečiť, keď je zistené včas.

Zástupkyne patientskych združení odovzdali 26. septembra 2023 ocenenie preverenému skrínigovému mamografickému pracovisku, ktoré pôsobí na Oddelení diagnostickej a intervenčnej rádiológie Nemocnice Poprad, a.s.

O pracovisku

Mamografické vyšetrenia prsníkov vykonávame na Oddelení diagnostickej a intervenčnej rádiológie Nemocnice Poprad už 27 rokov. V r. 2019 splnilo naše oddelenie prísne podmienky pre zaradenie medzi skrínigové mamografické pracoviská. Skrínigové mamografické vyšetrenie absolvovalo vlani 3000 žien vo veku 50-69 rokov. V priemere ročne odhalíme v skrínigu okolo 20 prípadov rakoviny prsníka. Mamografické vyšetrenie vykonáva certifikovaný rádiologický technik, následne mamografické snímky nezávisle hodnotia dvaja skúsení lekári rádiológovia. Pacientka je po vyšetrení hneď informovaná o náleze a v prípade potreby sa doplní ultrazvukové vyšetrenie, eventuálne biopsia.

Veľkou výhodou skrínigového mamografického pracoviska je stanovenie diagnózy v krátkom čase aj pri potrebe doplnenia ďalších zobrazovacích vyšetrení, náväznosť na tunajšie chirurgické pracovisko a onkológa. Včasná diagnostika a liečba rakoviny prsníka sú základným predpokladom

Europa Donna
Slovakia
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

amazonky
občianske združenie

pre úplné vyliečenie bez potreby rozsiahleho operačného výkonu a následnej chemoterapie a rádioterapie. Do budúcna plánujeme naďalej zabezpečovať najvyššiu kvalitu mamografických vyšetrení, v súčinnosti s moderným technickým vybavením a kvalifikovaným personálom. Edukovaním cieľových skupín žien formou prednášok chceme zvýšiť povedomie o dôležitosti prevencie rakoviny prsníka.

„Oddelenie diagnostickej a intervenčnej rádiológie má vynikajúce vybavenie nielen na preventívne vyšetrenia, ale najnovšie vďaka novému multifunkčnému prístroju aj na intervenčné zákroky. Najdôležitejší sú však naši ľudia. Máme vynikajúcich špecialistov, personál s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti diagnostiky. My urobíme pre našich pacientov všetko, na nich zostáva to jediné, najdôležitejšie. Aby k nám prišli, aby sa pravidelné prehliadky stali prirodzenou súčasťou ich života. Ocenenie si veľmi vážime, záchrana životov vďaka prevencii je pre nás tá najlepšia motivácia,“ hovorí primár oddelenia diagnostickej a intervenčnej rádiológie MUDr. Michal Heržák.

Cena „Amazonka“ – aby zdravé ženy mohli ostať zdravými

Pacientske združenia OZ Amazonky, Europa Donna Slovakia a Ružová stužka n.f. venujú postupne už niekoľko rokov prevereným skríningovým mamografickým pracoviskám ocenenie „Amazonka“ od žien, ktoré prežili rakovinu prsníka a rozumejú, aké dôležité je zdravie, a preto pomáhajú zdravým ženám, aby zdravé zostali.

*„Autorkou sošky Amazonky, ktorú dostane ocenené overené pracovisko, je umelkyňa vystupujúca pod menom Hromula. Osudy a príbehy členiek občianskeho združenia ju oslovili natoľko, že na ich základe vytvorila toto umelecké dielo. Amazonke chýba jeden prsník ako symbol ženskosti, o ktorý pacientky s karcinómom prsníka niekedy prichádzajú, a jej odev je vytvorený z obväzov. Hoci zvonku pôsobí krehko, vo vnútri sochy je kameň – symbol odvahy a nezlomnosti, s akou ženy Amazonky bojujú o zdravie svoje aj všetkých žien Slovenska,“ vysvetlila **Dominika Kormanová**, predsedníčka OZ Amazonky (alebo Eva Bacigalová, funkcia – podľa toho, ktorá bude na mieste).*

**Europa Donna
Slovakia**
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

amazonky
občianske združenie

**NEMOCNICA
POPRAĐ**

Citované:

MUDr. Alena Kállayová – konzultant pre mamografický skrining NOI, zástupkyňa Výboru sekcie mammárnej diagnostiky Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS a správkyňa Ružovej stužky n.f.

Dominika Kormanová – predsedníčka OZ Amazonky, Europa Donna Slovakia / *Eva Bacigalová*

MVDr. Jana Trautenberger-Ricová – podpredsedníčka Komisie pre skrining onkologických chorôb na Slovensku, Národný onkologický inštitút (NOI)

.....

Zdroje údajov:

- Mamografický skrining SR - hodnotiaca správa za obdobie 2022. Národný onkologický inštitút. Bratislava, 2023.
- Stav onkologických skriningov na Slovensku – správa 2022. Národný onkologický inštitút. Bratislava, 2023.
- Zoznam mamografických pracovísk posúdených dočasnou odbornou pracovnou skupinou, ktoré komisia odporúča zaradiť do mamografického skriningu. Dostupné na:
<https://www.health.gov.sk/Clanok?dops-zamerana-na-zabezpecenie-kvality-namamografickych-preventivnych-a-diagnostickych-pracoviskach>

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, Snowball Communications, gudiakova@snowball.sk, +421 903 605 329